

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci žalobkyně: **Mgr. S. M.**, zastoupené: obecný zmocněnec Ing. P. M., proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 00 Praha 2 (dále jen **žalovaný** či **MPSV**), v řízení o žalobě ze dne 16.12.2014 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29.10.2014 č.j. MPSV-UM/9419/14/4S-PZK o *neprominutí zmeškání úkonu*,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29.10.2014 č.j. MPSV-UM/9419/14/4S-PZK a jemu předcházející rozhodnutí Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Plzni, kontaktního pracoviště Sušice ze dne 26.8.2014 č.j. 2032987/14 se **z r u š u j í** a věc se **v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

*Včasnou obsáhlou ručně nepřiliš čitelným písmem psanou žalobou ze dne 16.12.2014 podanou k poštovní přepravě dne 19.12.2014 ve Španělsku a doručenou zdejšímu soudu dne 5.1.2015 se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29.10.2014 č.j. MPSV-UM/9419/14/4S-PZK o neprominutí zmeškání úkonu. Žalobkyně se v žalobě vyjádřila k nároku na příspěvek na živobytí (dále též **příspěvek** či **dávka**) pro ni a společně posuzované osoby (dále jen **SPO**), popsala rodinnou situaci i další správní a soudní řízení, která byla vedena ohledně sociálních dávek pro její rodinu. V závěru žaloby zmínila žalobkyně i rozhodnutí ze dne 16.12.2013 č.j. MPSV-UP/7476800/13/HMN a rozhodnutí ze dne 29.1.2014 č.j. MPSV-UM/347/14/4S-PZK (napadené žalobou manžela žalobkyně ze dne 10.3.2014 – sp.zn. 16 Ad 15/2014), která by pro nezákonnost měla být dle jejího názoru také zrušena. Dne*

20.1.2015 obdržel soud další ručně psané podání žalobkyně nazvané „*Doplnění žaloby ze dne 7.1.2015 proti rozhodnutí MPSV o PnŽ ze 7.11.2014 a 29.1.2014.*“. Toto podání směřovalo k jiné věci vedené u zdejšího soudu (*sp.zn. 16Ad 6/2015*), ovšem žalobkyně v něm zmiňuje i rozhodnutí napadené žalobou ze dne 16.12.2014, když navrhuje, aby tato žaloba byla připojena k věci vedené pod *sp.zn. 16Ad 15/2014*. Jelikož byla žaloba i další podání nečitelné, vyzval soud žalobkyni, aby prostřednictvím dožádaného Okresního soudu v Klatovech odstranila tuto vadu přepisem svých podání. Žalobkyně se prostřednictvím svého zástupce (*manžel Ing. P. M.*) z důvodu pobytu v zahraničí telefonicky dne 26.1.2015 omluvila a k dožádanému soudu se nedostavila, odkázala přitom na e-mail ze dne 20.1.2015, v němž se omlouvá ze soudního jednání a žádá o lhůtu k odstranění vad svého podání; ani následně však nedoložila čitelný přepis své žaloby. (*K žalobě byla připojena kopie napadeného rozhodnutí ze dne 29.10.2014.*)

Podáním ze dne 26.1.2015 sdělil žalovaný k výzvě soudu, že napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 30.10.2014. (*Kopie doručanky byla připojena.*)

Z napadeného rozhodnutí ze dne 29.10.2014 č.j. MPSV-UM/9419/14/4S-PZK bylo zjištěno, že jím bylo dle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., *správního řádu* (dále jen **správní řád**) zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno usnesení Úřadu práce České republiky, Krajské pobočky v Plzni, kontaktní pracoviště Sušice (dále jen **ÚP**) ze dne 26.8.2014 č.j. 2032987/14 o *neprominutí zmeškání úkonu* v souladu s ustanovením § 67 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o *pomoci v hmotné nouzi*, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon**) a § 41 *správního řádu*. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný mimo jiné uvedl, že žalobkyně neprokázala, že překážkou na její straně byly závažné důvody, které nastaly bez jejího zavinění dle § 41 odst. 4 *správního řádu*, a dále, že rodina se opakovaně dlouhodobě v zimním období zdržuje mimo území ČR, tedy se jedná o plánovanou a opakovanou nepřítomnost, nikoliv dočasnou nepřítomnost.

Ze správního spisu zaslaného žalovaným vyplývá, že žalobkyně byla dne 22.1.2014 písemně vyzvána k podání žádosti o příspěvek na živobytí za měsíc leden 2014, a to nejpozději do konce tohoto měsíce, aby jí mohl vzniknout nárok na výše uvedenou dávku za měsíc leden 2014. Žalobkyně si výzvu nepřevzala a dne 30.6.2014 požádala o prominutí zmeškání úkonu podle § 41 odst. 2 *správního řádu* s tím, že v době zaslání výzvy byla dočasně nepřítomna (*připojen byl i zmeškaný úkon – žádost o přiznání příspěvku na živobytí s účinností od 1.12.2013*). K věci uvedla, že její manžel pečuje od 1.12.2013 o jejich dceru R., tedy příspěvek na živobytí pro rodinu může být nadále vyplácen jemu a měl by být doplacen zpětně od 1.12.2013, kdy mu byla dávka odejmuta. Dále bylo zjištěno, že žalobkyni byla výzva ze dne 22.1.2014 zaslána právě z důvodu, že rozhodnutím č.j. *MPSV-UP/7476800/13/HMN ze dne 16.12.2013* byla manželovi žalobkyně Ing. P. M. ode dne 1.12.2013 odejmuta dávka příspěvek na živobytí, proto byla žalobkyně jako SPO v případě této dávky vyzvána k podání nové žádosti, aby mohla být společně posuzovaným osobám tato dávka nadále vyplácena. Usnesením ÚP ze dne 26.8.2014 bylo rozhodnuto, že dle § 41 odst. 7 *správního řádu* vyjádřit se k obsahu zaslaného zmeškání úkonu nepromítá. V odůvodnění usnesení pak správní orgán prvního stupně uvedl, že žalobkyně neprokázala, že si pro dočasnou nepřítomnost nebo z jiného vážného důvodu nemohla bez svého zavinění uloženou písemnost

ve stanovené lhůtě vyzvednout, proto se zmeškání úkonu nepromítá a její žádost bude projednávána s právními účinky ode dne 30.6.2014.

Podle § 21 odst. 1 a 2 zákona nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob. Splňuje-li podmínky nároku na příspěvek na živobytí více společně posuzovaných osob, náleží příspěvek na živobytí jen jednou, a to osobě určené na základě dohody těchto osob. Nedohodnou-li se tyto osoby, určí orgán pomoci v hmotné nouzi, který o příspěvku na živobytí rozhoduje, které z těchto osob se příspěvek na živobytí přizná.

Dle § 38 odst. 1 a 2 zákona nárok na příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem. Dávka, na kterou vzniká nárok splněním podmínek stanovených tímto zákonem (odstavec 1), náleží osobě od prvního dne kalendářního měsíce, v němž bylo zahájeno řízení o přiznání dávky, pokud v něm osoba zároveň splnila všechny podmínky pro přiznání nároku na dávku, jinak od prvního dne kalendářního měsíce, kdy výše uvedené podmínky splnila.

Podle § 44 odst. 1 zákona změní-li se skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku nebo její výplatu tak, že nárok na dávku nebo na její výplatu zanikne, dávka se odejme nebo její výplata zastaví od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém tato změna nastala.

Dle § 41 odst. 1 správního řádu navrácením v předešlý stav se rozumí prominutí zmeškání úkonu, který je třeba provést nejpozději při ústním jednání nebo v určité lhůtě, nebo povolení zpětvzetí nebo změny obsahu podání, kterou by jinak nebylo možno učinit.

Podle § 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“). Podle § 31 odst. 2, 3 s.ř.s. ve věcech pomoci v hmotné nouzi *rozhoduje specializovaný samosoudce*, který má práva a povinnosti předsedy senátu.

Dle § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle § 78 odst. 1 věta první, odst. 3, 4 a 5 s.ř.s. je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Zrušuje-li soud rozhodnutí, podle okolností může zrušit i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo a soud přihlíží ve vztahu k žalobním bodům na rozhodnutí uvedených správních orgánů jako na jeden celek. Zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému, a právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán. Podle § 75 odst. 1 s.ř.s. je *pro*

soud rozhodující skutkový a právní stav, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci k datu 29.10.2014, a je povinen přezkoumat napadený výrok v mezích žalobních bodů uvedených v žalobě (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.).

V této věci se podanou žalobou z důvodů v ní uvedených domáhala žalobkyně zrušení napadeného rozhodnutí MPSV. *Soud v této věci shledal z níže uvedených důvodů, že napadené rozhodnutí MPSV, jakož i jemu předcházející rozhodnutí ÚP jsou nezákonná, proto byla žaloba shledána důvodnou. Nezákonnost napadeného rozhodnutí zjišťuje soud ex offio, nemusí tedy být přímo namítána žalobkyní.*

V dané věci bylo zjištěno, že žalobkyně byla dne 22.1.2014 vyzvána k podání žádosti o příspěvek na živobytí za měsíc leden 2014, k čemuž došlo v souvislosti s odnětím tohoto příspěvku manželovi žalobkyně ode dne 1.12.2013. Příspěvek byl rodině žalobkyně vyplácen do té doby tak, že zvolenou osobou pro příjem této dávky (§ 21 odst. 2 zákona) byl právě manžel žalobkyně, u něhož ovšem došlo ke změně rozhodných skutečností a dávka mu byla odňata (§ 44 odst. 1 zákona). V případě odnětí dávky pak zákon umožňuje pouze podání nové žádosti, v rámci které se posoudí, zda žadatel a SPO splňují podmínky pro vznik nároku na dávku. Výzvou ze dne 22.1.2014, která měla mít pouze informativní charakter, ÚP žalobkyni v podstatě upozornil, že pokud chce odňatou dávku čerpat v přímé návaznosti na její odnětí manželovi, musí si podat novou žádost, a to do konce měsíce ledna. Tato určená lhůta pak směřovala k tomu, aby mohl být příspěvek na živobytí vyplácen od 1.1.2014. ÚP ovšem neměl žádnou zákonnou povinnost žalobkyni vyzvat k podání nové žádosti, když byla dávka rodině odňata. Zaslání samotné výzvy bylo tedy vstřícným krokem správního orgánu, který tím chtěl upozornit žalobkyni, že pokud chce dávku nadále pobírat, měla by žádost podat v co nejkratší lhůtě, ovšem zvolená forma nazvaná výzva a s nevhodnou formulací v jejím obsahu způsobila, že se žalobkyně domnívala, že měla povinnost žádost podat v určené lhůtě do konce měsíce ledna 2014, kterou z důvodu své nepřítomnosti nedodržela. Zde je na místě konstatovat, že bylo čistě na rozhodnutí žalobkyně, zda po odnětí dávky jejímu manželovi jako příjemci za všechny SPO, bude mít nadále zájem o příspěvek na živobytí, tedy podá novou žádost, ať již přímo za sebe, nebo za některou další SPO, která by splnila podmínky pro přiznání nároku. Žalobkyni pak logicky nemohla být uložena ani žádná lhůta k podání žádosti, když toto ze zákona nevyplývá. *ÚP měl ve své písemnosti volit jiné formulace, aby bylo patrné, že se jedná pouze o informativní dopis, který upozorňuje žalobkyni, že pokud chce, aby jí od ledna 2014 byl vyplácen příspěvek na živobytí, musí podat novou žádost, ideálně do konce tohoto měsíce s tím, že žádost je možné podat i kdykoliv po tomto datu, přičemž bude postupováno v souladu s § 38 odst. 1 a 2 zákona.*

Žalobkyně požádala o prominutí zmeškání úkonu na základě výzvy ze dne 22.1.2014. Vzhledem k tomu, že ÚP nemůže žalobkyni uložit povinnost podat novou žádost, když toto právo je čistě v dispozici žalobkyně, nemohla být žalobkyni určena ani lhůta k tomuto úkonu, kterou by mohla zmeškat. Žalobkyně si mohla výzvu ze dne 22.1.2014 řádně převzít, nebo v případě, že dlouhodobě pobývala mimo území ČR si mohla zajistit, aby veškeré písemnosti jí byly doručovány jiným způsobem (např. zmocněncem či dosílkou) a také se samozřejmě mohla a měla zajímat, jakým způsobem lze opětovně zajistit výplatu příspěvku na živobytí po jeho odejmutí v prosinci 2013, přičemž by zjistila, že jedinou možností je podání nové žádosti. Ze správního spisu nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by bránily žalobkyni, aby

podala žádost o příslušný příspěvek na předepsaném tiskopisu po odnětí dávky rodině, tudíž tato „nečinnost“ jde toliko k tíži žalobkyně, neučinila-li tak dříve, lze se oprávněně domnívat, že finanční situace rodiny se z tohoto pohledu nejevila tak nedobrou, když nelze přehlédnout skutečnost, že žalobkyně s manželem a jejich osmi dětmi tráví opakovaně zimní období ve Španělsku a novou žádost o uvedenou dávku začala řešit až po návratu ze zahraničí. Skutečnost, že žalobkyně nereagovala přímo na výzvu z ledna 2014 a celou věc začala řešit až v červnu 2014 má za následek pouze to, že správní orgán mohl o žádosti o přiznání příspěvku na živobytí rozhodovat právě až v měsíci, kdy žádost obdržel, přičemž při splnění podmínek mohl příspěvek přiznat žalobkyni i zpětně. Institut navrácení v předešlý stav dle § 41 odst. 1 správního řádu pak na základě těchto skutečností zcela pozbývá smyslu, proto správní orgán neměl o žádosti o prominutí zmeškání lhůty vůbec rozhodovat. *Usnesení ÚP ze dne 26.8.2014 č.j. 2032987/14* tak bylo vydáno bez zákonného důvodu, když v reakci na žádost žalobkyně jí mělo být maximálně písemně sděleno, že v případě podání nové žádosti o příspěvek na živobytí se nejedná o úkon, který lze promeškat, tedy o prominutí zmeškání úkonu nemůže správní orgán rozhodovat a připojená žádost o příspěvek na živobytí bude posouzena jako standartní nová žádost.

Stejnou vadou, tedy vydáním rozhodnutí ve věci, v níž nemělo být vůbec rozhodováno, pak trpí i samotné napadené rozhodnutí, jímž mohl žalovaný usnesení ÚP ze dne 26.8.2014 jako nedůvodně vydané a nezákonné zrušit, ovšem místo toho ve věci žalovaný meritorně rozhodl, když odvolání žalobkyně zamítl a předmětné usnesení potvrdil, čímž vydal další nezákonné rozhodnutí ve věci.

Nad rámec pak soud uvádí, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souvislosti s odnětím dávky příspěvku na živobytí manželovi žalobkyně ode dne 1.12.2013 s tím, že příslušné rozhodnutí ÚP č.j. *MPSV-UP/7476800/13/HMN ze dne 16.12.2013* o odnětí dávky i následné rozhodnutí žalovaného č.j. *MPSV-UM/347/14/4S-PZK (MPSV /2014/54/4304) ze dne 29.1.2014 (žalobkyní v žalobě zmíněno)* byla zrušena pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Plzni č.j. 16Ad 15/2014-61 ze dne 31.3.2015. Soud nemohl ani vyhovět návrhu žalobkyně z podání ze dne 14.1.2015 na spojení žaloby ze dne 16.12.2014 právě k věci sp.zn. 16Ad 15/2014, když tato byla ještě před podáním této žaloby již pravomocně skončena.

Soud také upozorňuje žalobkyni, že ve své žalobě ze dne 16.12.2014 označila celkem devět osob, jako osoby zúčastněné na řízení, což je v případě, kdy se žaloba týká prominutí zmeškání úkonu, tedy vztahuje se čistě ke konání jedné konkrétní osoby, poněkud nesmyslné. Navíc pokud by soud přihlédl k tomu, že se věc týká rozhodování o dávce příspěvku na živobytí, pak je nutné konstatovat, že podle § 68 zákona osoby společně posuzované se žadatelem o dávku nebo jejím příjemcem jsou účastníky řízení o dávkách, jen jde-li o řízení o přeplatku na dávce, který měly tyto osoby způsobit samostatně, popřípadě společně se žadatelem o dávku, tedy SPO nejsou účastníky správního řízení a nelze jim ani přiznat postavení osoby zúčastněné na řízení.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti nezbylo soudu než napadené i jemu předcházející rozhodnutí pro nezákonnost zrušit (§ 78 odst. 1 věta první, odst. 3, 4 s.ř.s.) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.), jak vyplývá z výroku *I. rozsudku*, když v dalším řízení se správní orgán bude řídit právním názorem soudu vyjádřeným v tomto

rozsudku, jak vyplývá z ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s., což prakticky znamená, že žalobkyni sdělí písemně, že její žádost o prominutí zmeškání úkonu je bezpředmětná s ohledem na odůvodnění tohoto rozsudku, tedy zejména proto, že se nejedná o úkon, který lze zmeškat.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 věta první s.ř.s., podle něhož účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně, která měla ve věci úspěch, náhradu nákladů řízení nepožadovala, rozhodnuto proto bylo, jak uvedeno ve *výroku II. rozsudku*.

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost *ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení* ve dvou písemných vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu se sídlem

Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o této stížnosti rozhoduje.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. *Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.*

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Plzni dne 30. března 2016

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně